

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Ivo Pospíšila, soudkyně Lenky Kaniové a soudce Michala Bobka v právní věci žalobkyně: **Šroubárna Ždánice, a.s.**, se sídlem Jiráskova 972/52, Kyjov, zastoupena Mgr. Miroslavem Osladilem, advokátem se sídlem Sokolovská 668/136d, Praha 8, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 7, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 2. 2022, č. j. 7557/2022-900000-311, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 28. 2. 2024, č. j. 31 Af 18/2022-148,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] V projednávané věci se Nejvyšší správní soud zabýval tím, zda lze uplatnit námitku promlčení celního dluhu v řízení o žádosti o vrácení přeplatku na clu [čl. 116 a 117 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ze dne 9. října 2013, kterým se stanoví celní kodex Unie (dále jen „celní kodex“)].

[2] Celní úřady propustily při deseti různých příležitostech do volného oběhu v roce 2011 zboží žalobkyně (podložky z oceli s označením ULS7). Následnou kontrolou bylo zjištěno nesprávné zařazení tohoto zboží, v důsledku čehož žalobkyni celní orgány doměřily dovozní a antidumpingové clo v celkové výši přes 15 mil. Kč a penále přibližně 3 mil. Kč. Se správností závěrů celních orgánů se ztotožnily i správní soudy, které ovšem rozhodnutí z důvodu změny právní úpravy penále zrušily a věc vrátily k dalšímu řízení (rozsudek NSS ze dne 7. 3. 2019, č. j. 10 Afs 186/2017 - 64). Žalovaný následně vydal nová rozhodnutí, kterými clo opět doměřil. Žaloba proti pěti těmto rozhodnutím byla zamítnuta, stejně jako kasační stížnost (rozsudek NSS ze dne 26. 5. 2023, č. j. 5 Afs 22/2022 - 38). Druhých pět rozhodnutí bylo podrobeno přezkumnému řízení, v důsledku čehož do nich byl doplněn odkaz na právní předpis. I tato rozhodnutí následně obstála v přezkumu správními soudy (rozsudek NSS ze dne 15. 8. 2024, č. j. 1 Afs 169/2023 - 63).

[3] Žalobkyně si v průběhu těchto řízení podala dne 20. 1. 2020 žádost o vrácení přeplatku na clu, která byla posouzena jako žádost podle čl. 116 celního kodexu. Důvod vzniku přeplatku shledávala v tom, že nová rozhodnutí žalovaného o odvolání – po zrušení původních rozhodnutí rozsudkem Nejvyššího správního soudu č. j. 10 Afs 186/2017 - 64 – byla vydána až po uplynutí prekluzivní lhůty pro doměření cla. Této žádosti celní úřad rozhodnutím nevyhověl a toto rozhodnutí následně potvrdil žalovaný v odvolacím řízení nyní napadeným rozhodnutím. V napadeném rozsudku následně krajský soud uzavřel, že správní soudy opakovaně konstatovaly, že k prekluzi nedošlo (bod 6 napadeného rozsudku). Prvních pět rozhodnutí žalovaného (která nebyla předmětem přezkumného řízení) bylo vydáno v základní tříleté prekluzivní lhůtě (bod 12 tamtéž) a druhých pět rozhodnutí žalovaného (podrobených přezkumnému řízení) bylo vydáno v prodloužené desetileté prekluzivní lhůtě. Prodloužení základní prekluzivní lhůty bylo odůvodněno vznikem celního dluhu v důsledku činu, který byl trestný (body 15 až 29 tamtéž).

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností, v níž navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Stěžovatelka v kasační stížnosti rozsáhle namítá, že nebyly splněny podmínky pro aplikaci desetileté prekluzivní lhůty. Jednak protože celní orgány již dříve závazně uzavřely, že na případ stěžovatelky se aplikuje základní tříletá lhůta a nemohly tento závěr následně změnit, jednak protože celní dluh nevznikl v důsledku činu, který byl trestný. Kromě toho stěžovatelka namítala, že se krajský soud nijak nevyjádřil k jejímu návrhu na přerušení řízení o žalobě, který odůvodňovala nutností vyčkat na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 1 Afs 169/2023.

[6] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti nejdříve obsáhle shrnul předcházející řízení a následně uvedl, že stěžovatelka uplatňuje zcela shodné námitky jako dříve v řízení, které již opakovaně vyvrátil a které stěžovatelka mnohdy pouze zkopírovala ze žaloby. Navrhnul proto kasační stížnost odmítnout a případně zamítnout. V doplnění poté žalovaný uvedl, že o zcela totožných námitkách rozhodl Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 1 Afs 169/2023 - 63 tak, že nejsou důvodné.

pokračování

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[7] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je projednatelná. Následně přezkoumal rozsudek krajského soudu v rozsahu důvodů uplatněných v kasační stížnosti, včetně důvodů, ke kterým je povinen přihlížet z úřední povinnosti [§ 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)]. Kasační stížnost **není důvodná**.

[8] Stěžovatelka v kasační stížnosti obsáhle argumentovala, že ve vztahu k pěti rozhodnutím, které byly podrobeny přezkumnému řízení, nebyl důvod prodlužovat základní tříletou lhůtu na desetiletou. Tyto námitky nejsou důvodné.

[9] Nejvyšší správní soud předesílá, že v tomto řízení jsou předmětem přezkumu rozhodnutí o nevrácení přeplatku na clu, a nikoliv dodatečné platební výměry vyměřující celní dluh. To je podstatné pro rozsah námitek, které může stěžovatelka uplatnit.

[10] Jak kasační soud uvedl ve vztahu k dodatečným platebním výměrům vztahujícím se k dani z příjmu právnických osob a dani z přidané hodnoty, *„je podstatné, zda v době rozhodování správce daně, resp. žalovaného, o vratitelném přeplatku existovala pravomocná rozhodnutí, na jejichž základě byly předepsané daně uhrazeny. Pokud by tomu tak nebylo, neexistoval by právní titul k uhrazeným platbám, a ty by tak bylo nutno posoudit jako přeplatek“* (rozsudek NSS ze dne 20. 4. 2023, č. j. 6 Afs 314/2021 - 29, bod 20). Námitka uplynutí lhůty pro doměření daně *„vznesená stěžovatelkou tak v řízení o vratitelném přeplatku nemá místo, neboť směřuje právě proti zákonnosti dodatečných platebních výměrů“* a ty se v tomto řízení nepřezkoumávají (body 27 a 28 tamtéž; obdobně rozsudek NSS ze dne 12. 1. 2024, č. j. 9 Afs 123/2023 - 35, bod 16). To vyplývá z obecného principu presumpce správnosti správních aktů, dle kterého *„správní akt je zákonný a správný, a to až do okamžiku, kdy příslušný orgán zákonem předvídanou formou prohlásí správní akt za nezákonný a zruší jej“* (již rozsudek NSS ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 As 79/2008 - 128, č. 1815/2009 Sb. NSS).

[11] Není přitom důvodu, aby to obdobně neplatilo i pro cla. V souladu s § 3 odst. 1 zákona č. 242/2016 Sb., celní zákon, platí, že *se postupuje podle daňového řádu, nestanoví-li přímo použitelný předpis Evropské unie nebo tento zákon jinak*. Unijní předpisy přitom otázku rozsahu přezkumu původních rozhodnutí v řízení o žádosti o vrácení přeplatku na clu neupravují.

[12] Veškerá argumentace stěžovatelky ve vztahu k uplynutí prekluzivní lhůty tak v tomto řízení není relevantní a nemůže zvrátit závěr o neexistenci přeplatku. Tyto námitky je nutné uplatnit v řízení proti rozhodnutím určujícím clo (to ostatně stěžovatelka učinila a správní soudy jí nedaly za pravdu – viz rozsudek NSS č. j. 5 Afs 22/2022 - 38, bod 31; a č. j. 1 Afs 169/2023 - 63, bod 66). Jí zvolená procesní cesta tak vede pouze k pokusu o opakované hodnocení již posouzeného, což není přípustné. V tomto tak kasační soud koriguje nesprávný závěr krajského soudu, dle kterého stěžovatelka *„může bezpochyby namítat prekluzi práva kdykoliv, a to i v nyní vedeném řízení“* (bod 9 napadeného rozsudku). Korigování tohoto závěru ale nemá vliv na výsledek řízení.

[13] Ani jediná zbylá námitka, kterou stěžovatelka dále uplatnila a která se týká přerušení řízení, není důvodná. Přerušení řízení z důvodu podle § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s., tedy protože *probíhá jiné řízení, jehož výsledek může mít vliv na rozhodování soudu o věci samé*, je možností, nikoliv procesní povinností (rozsudek NSS ze dne 31. 8. 2012, č. j. 5 As 83/2011-273). Nepřerušení řízení samo o sobě nelze považovat za vadu řízení nebo zásah do práv účastníků řízení (rozsudek NSS ze dne 18. 5. 2016, č. j. 6 Azs 27/2016 - 70, bod 19). Ačkoliv se krajský soud výslovně k návrhu stěžovatelky nevyjádřil, z odůvodnění napadeného rozsudku je zřejmé, že k tomu neshledal důvod, jelikož *„námitky prekluze práva doměřit [stěžovatelce] clo byly předmětem opakovaného přezkumu správními soudy“* a soud z těchto rozhodnutí vycházel (bod 6 napadeného rozsudku).

IV. Závěr a náklady řízení

[14] Nejvyšší správní soud kasačním námitkám nepřisvědčil a neshledal ani vadu, ke které by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Kasační stížnost proto zamítl podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s.

[15] O náhradě nákladů řízení rozhodl kasační soud v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka ve věci neměla úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému v souvislosti s tímto řízením nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti. Soud mu tedy náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. října 2024

Ivo Pospíšil
předseda senátu